

Mandat til å utforme underkapitler i ny felles rammeplan for lærerutdanningene

- Arbeid med overordnet styring av lærerutdanning – fase 3

Kunnskapsdepartementet gir med dette arbeidsgruppene for underkapitlene i en ny rammeplan for lærerutdanningene i oppdrag å utarbeide forslag til innholdet i underkapitlene som skal inngå i én felles rammeplan.

Én felles rammeplan for lærerutdanningene har til hensikt å gi institusjonene større handlingsrom og åpne for større mangfold i og mellom de ulike lærerutdanningene. Dette skiftet i styring bygger på at regjeringen har tillit til at de høyt kompetente fagmiljøene i lærerutdanningene er godt rustet til å utvikle utdanninger som sikrer kvalitet, regionale tilpasninger og nyskaping i tråd med samfunnets, barnehagens og skolens behov.

Kunnskapsdepartementet har nedsatt seks arbeidsgrupper som skal utarbeide forslag til innhold i hvert sitt underkapittel i rammeplanen for lærerutdanningene. Dette er underkapittel rettet mot:

1. barnehage
2. grunnskole trinn 1–4
3. grunnskole trinn 5–7
4. grunnskole trinn 8–10
5. videregående skole, fellesfag og studieforberedende utdanningsprogram
6. videregående skole, fag- og yrkesopplæring

Kunnskapsdepartementet har også nedsatt to arbeidsgrupper som skal utrede behovet for og eventuelt foreslå innhold i følgende underkapitler i rammeplan for lærerutdanning rettet mot henholdsvis:

7. forberedende og videregående opplæring for voksne
8. praktiske og estetiske fag

Bakgrunn

I mars 2025 besluttet regjeringen å igangsette en prosess der vi går fra elleve til to rammeplaner for lærerutdanning. En for det vi da kalte ordinære lærerutdanninger og en for samiske lærerutdanninger.

Kunnskapsdepartementet har gitt Faglig råd for lærerutdanning 2025 (FRLU) i [oppdrag](#) å utarbeide forslag til blant annet struktur og deler av innholdet i ny felles rammeplan for lærerutdanninger. 15. august leverte FRLU [svar på deloppdrag 1 og 2](#). I deloppdrag 3 skal FRLU levere forslag til innholdet i hoveddelen i ny felles rammeplan for lærerutdanning. Deloppdrag 3 skal leveres 15. oktober 2025.

I tillegg vil departementet i september 2025 opprette en gruppe som skal utarbeide forslag til rammeplanen for samiske lærerutdanninger. Rammeplangruppen for samiske lærerutdanninger skal levere sitt forslag våren 2026.

Formålet med oppdraget

Rammeplanen skal bidra til å styrke fellesskapet i lærerprofesjonen.

Hoveddelen i rammeplanen skal beskrive formål, verdier, og kjernekompetanser som skal være felles for alle lærere som har fullført en lærerutdanning. Utdanningen skal kvalifisere til arbeid som lærer i barnehage, grunnskole og videregående opplæring, inkludert til forberedende og videregående opplæring for voksne. Overgang til én felles rammeplan skal likevel ikke viske ut velbegrunnede oppdelinger av lærerroller. Føringer som er særlig kontekstavhengige og som ikke gjelder alle, skal ivaretas i rammeplanens underkapitler. Rammeplanen skal derfor ha underkapitler med spesielle reguleringer som får frem hvilke ulike kompetansebehov det er i de forskjellige kontekstene man utdanner lærere til.

Utformingen av rammeplanen med hoveddel og underkapitler skal kvalifisere studentene til å ivareta kunnskap og opplæring om samiske forhold, herunder kjennskap til den statusen urfolk har internasjonalt, og samiske barn og elevers rettigheter i tråd med gjeldende lov- og regelverk.

Institusjonene skal ha tilstrekkelig handlingsrom til å kunne utforme utdanningstilbud tilpasset lokale behov i samarbeid med barnehager og skoler.

Underkapitlene skal bidra til å gjøre feltet oversiktlig. Utdanningstilbud bygget på ett eller flere underkapitler skal angi noen sentrale kvalitetshensyn og minimumskrav. Dette skal sikre likeverdighet mellom alle lærerutdanninger i hele landet. Det skal også være tydelig for studenter, fremtidige arbeidsgivere og samfunnet hvilken kompetanse utdanningstilbudene gir.

Rammeplanen for lærerutdanning skal utformes slik at den står seg over tid og skal kunne tilpasses endringer i barnehagen, skolen og i samfunnet ellers, inkludert det samiske.

Oppdraget til arbeidsgruppene for underkapitlene 1-8 er å komme med forslag og anbefalinger om:

- **Innhold i rammeplanens underkapittel 1-8 i rammeplan for lærerutdanning:** Hva er kjernekompetansen for lærere i utdanningsområdet underkapitlet dekker? Hvilke spesifikke reguleringer er nødvendige?

Oppdraget

Kunnskapsdepartementet ber arbeidsgruppene for underkapitlene i rammeplan for lærerutdanning om å utarbeide forslag til innholdet i rammeplanens underkapittel. FRLU utarbeider innholdet i hoveddelen og underkapitlene skal bygges videre på dette.

Arbeidsgruppene skal utforme innholdet for hvert underkapittel etter følgende struktur:

§1x¹ [Underkapittel 1 -8]

§1x-1 Beskrivelser av lærerrollen og kjernekompetanser

§1x-2 Prinsipper for prioritering av innhold i lærerutdanning

¹ x viser til nummer på hvert underkapittel, for eksempel er underkapittel for lærerutdanning for barnehage § 11, grunnskole trinn 1-4 § 12 osv.

- Kunnskapsområder, fag, emner og fagkombinasjoner
- Praksis
- Prinsipper for vurdering

§1x-3 Presiseringer om partnerskap

§1x-4 Unntaksbestemmelser

Om forholdet mellom underkapitler og hoveddel

Hoveddelen og underkapitlene skal fungere som ett sammenhengende dokument. Prinsippet for rammeplanen er at reguleringer som er felles for alle lærerroller og lærerutdanninger legges i rammeplanens hoveddel.

Arbeidsgruppene skal derfor utforme innholdet i hvert underkapittel slik at teksten i underkapitlene utfyller og supplerer hoveddelen og ivaretar det spesifikke ved lærerutdanning rettet mot ulike utdanningsområder. Dette inkluderer samiske rettigheter samt mangfold og inkludering generelt.

Spesielle føringer for underkapitlene

Underkapitlene skal være overordnede, tydelige og kortfattede i formen. Målet er at innholdsformuleringene i underkapitlene skal gi institusjonene klare rammer for å utforme lærerutdanninger rettet mot ulike utdanningsområder.

Rammeplanens underkapitler skal bidra til at institusjonene skal kunne utforme utdanningstilbud som kombinerer flere underkapitler fra rammeplanen for lærerutdanning. Reguleringene bør primært utformes som prinsipper i likhet med hoveddelen.

Gjentakelser fra hoveddelen og/eller internt i underkapittelet bør så langt som mulig unngås. Likt budskap i flere underkapitler bør hvis mulig formuleres likt. Underkapitlene skal ikke brukes til å gjenintrodusere detaljerte bestemmelser fra de opprinnelige rammeplanene.

Det kan komme endringer i strukturen for underkapitlene etter at deloppdrag 3 til FRLU er levert. Titlene på paragrafene er arbeidstitler og skal ses i sammenheng med rammeplanens hoveddel. Dersom arbeidsgruppen mener ett eller flere av paragrafene i strukturen er tilstrekkelig dekket i hoveddelen, og det ikke er behov for særskilte føringer i dette underkapittelet, kan det utelates.

Særskilt om underkapittel 7 om forberedende og videregående opplæring for voksne

For å bli ansatt i lærerstilling i den forberedende opplæringen for voksne og videregående opplæring for voksne, kreves det nå pedagogisk utdanning i samsvar med rammeplanene for lærerutdanningen (opplæringsloven § 19-13, opplæringsforskriften §17-1). Med utvidet rett til videregående opplæring vil voksegruppen kunne øke og også bli mer mangfoldig.

Arbeidsgruppen som nedsettes for dette kapitlet skal i tillegg til oppdraget nevnt over også utrede behovet for et eget underkapittel for lærerutdanning for forberedende opplæring for voksne og videregående opplæring for voksne, og alternativt komme med forslag til hvordan sikre tilfanget til nødvendig kompetanse i skolen for denne målgruppen blir ivaretatt i de øvrige underkapitlene og hoveddelen.

Særskilt om underkapittel 8 om praktiske og estetiske fag

I Meld. St. 34 (2023–2024) vil regjeringen bidra til å utvikle en mer praktisk skole som gir mer praktisk, variert og relevant læring i skolen. For å støtte kommunene, skolene og lærerne i arbeidet, vil regjeringen utvikle et nasjonalt program som skal bidra til mer praktisk læring i og på tvers av fag. Programmet skal bestå av økonomiske, pedagogiske, kompetansebyggende og veiledende ressurser. Universiteter og høyskoler får en sentral rolle i dette arbeidet, og må også ta et ansvar for å gjenspeile dette målet i sine undervisningsplaner for studenter i grunnutdanning for lærere, og i sine etter- og videreutdanningstilbud. Arbeidsgruppen som nedsettes for dette kapitlet skal i tillegg til oppdraget nevnt over, også utrede behovet for eget underkapittel for disse fagene, og alternativt komme med forslag til hvordan sikre at de praktiske og estetiske fagene blir ivaretatt i de øvrige underkapitlene og hoveddelen.

Forutsetninger og avgrensninger for arbeidet

1. Departementet har besluttet at rammeplanen skal fastsettes som en forskrift, og arbeidet må derfor ta hensyn til generelle krav til utforming av forskrifter.
2. Ledelsen i FRLU skal sikre at intensjonene i forslaget til rammeplanens hoveddel blir ivaretatt gjennom dialog med lederne i arbeidsgruppene og med sekretariatet for arbeidsgruppene.
3. Nasjonale retningslinjer for lærerutdanningene skal utvikles av utdanningsinstitusjonene i fellesskap, i samarbeid med representanter for arbeidslivet og skal ikke forskriftsfestes. Disse inngår ikke i oppdraget til arbeidsgruppene.
4. Arbeidsgruppene skal ikke utforme læringsutbyttebeskrivelser. Det er den enkelte institusjon som skal utforme læringsutbyttebeskrivelser med utgangspunkt i føringene fra rammeplanen.
5. Lærerutdanningsprogrammene skal holdes på samme nivå i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket som i dag og nivåreguleringer legges til rammeplanens hoveddel.
6. De anbefalte forslagene må kunne implementeres innenfor gjeldende økonomiske rammer for universiteter og høyskoler.

Åpenhet og involvering

Arbeidsgruppene skal ha en åpen arbeidsform og innenfor hva som er mulig gitt fristene for dette oppdraget, involvere relevante aktører på en hensiktsmessig måte. Det er etablert et nettsted for arbeidet der interesserte skal kunne følge arbeidet: [Arbeid med mer overordnet styring av lærerutdanningene](#).

Sekretariat

Et forsterket FRLU-sekretariat vil betjene arbeidsgruppen. Sekretariatet skal sikre nødvendig dialog på mellom arbeidsgruppene, og med arbeidsgruppen som utarbeider forslag til rammeplan for samisk lærerutdanning. Sekretariatet vil delta i arbeidsgruppenes møter og bidra med tekstutkast i samarbeid med arbeidsgruppene og skal sørge for samkjøring

mellom de ulike arbeidsgruppene og prosessene. Sekretariatet skal ferdigstille teksten fra alle arbeidsgruppene til ett dokument slik at arbeidsgruppene overleverer samlet svar på oppdraget til Kunnskapsdepartementet.

Tidsplan og leveranser

Arbeidsgruppene for underkapitlene leverer ett felles svar til Kunnskapsdepartementet på oppdraget med frist 15. januar 2026.

Arbeidsgruppene skal utarbeide forslag til henholdsvis underkapittel 1– 8 i rammeplanen for lærerutdanning. Det er også ønskelig med en skriftlig redegjørelse som begrunner anbefalingene.

Departementet ønsker dialog med sekretariatet og lederne for arbeidsgruppene underveis i arbeidet for å kunne gjøre avklaringer ved behov. Sekretariatet vil invitere alle gruppemedlemmene til et felles oppstartsmøte.

Kunnskapsdepartementet vil sende forslag til ny rammeplan med hoveddel og underkapitler for lærerutdanningen samlet på høring våren 2026.